

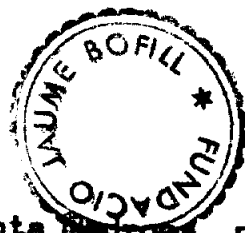
Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Memòries

Camil Piñón
Manuel Lladonosa

FEBRER 1991

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

Camil Piñon i Oriola

Nat a Barcelona el 1889, al carrer de Santa ~~Barbara~~, número 17, entre el "Paralelo" i Montjuich. El seu pare era de Castelló i la seva mare d'Albaira, valencians ~~subdós~~. L'avi patern era carlí, cosa que indigna molt a Piñon quan ho recorda. No sap avenir-se de què pogués tenir aquelles "idees fanàtiques". L'avi, segons ens explica, era Ferrer i tenia terres, però per culpa de les seves "dèries" s'arruinà i ho perdé tot. El pare de Piñon, per aquestes circumstàncies es vegé posat també ell a la guerra carlina, on hi actuà de tinent. Acabada aquesta i després de "L'abraçada de Vergara", el pare de Camil Piñon no acceptà de continuar a l'exèrcit i poc després començaria la seva emigració que passant per Morella arribaria a Barcelona. Aquí, ~~juntament~~ on arribà juntament amb la seva dona), es posà a treballar de pintor de cartes a mà. ~~Amx~~ El pare esdevingué socialista i "El Socialista" fóra una de les publicacions que nodria l'esperit de Camil Piñon. Val a dir també que els tres germans de Piñon pare sortiren "anarquistes enragés". "Ja veieu de què li va servir a l'avi les seves idees". A diferència de l'avi patern, el matern era liberal, segons ens explica Piñon; havia estat a la guerra d'Àfrica amb el General Prim. "La meua mare va continuar liberal, mai m'obstruí en les meves idees i activitats", ens diu Piñon. "La mare del meu pare no li tenia molt simpatia precisament per ésser filla d'un liberal", ens afegeix.

Dels diversos germans que Piñon tingué (uns cinc) només se'n recorda d'un (Manuel); els altres, ens explica, anaren morint-se ben joves.

Camil Piñon assistí a l'escola, primer a la municipal del carrer Cirés, al "Paralelo", després a la del carrer de l'om i després d'haver assistit encara a alguna més estudià al col·legi de Sant Josep al carrer Regna Amalia, que era privat i, segons ens refereix "s'hi pagava 8 o 10 pts al mes que era molt alshores". "Vaig aprendre a llegir i escriure, les quatre regles, les operacions fonamentals... però no tenia adaptació ~~alshores~~ a l'escola; em costava de subjectar-m'hi. Era un vailet ~~em~~ tremelat. Als 11 anys -continua- vaig tenir un judici per haver trencat -juntament amb una colla de nanos, tots els fanals del "Paralelo". Després, quan entraria a treballar, abandonaria aquella colla d'amics. En Piñon es dol d'aquestes ~~entremaliadures~~ entremaliadures d'infant i de no haver aprofitat prou el temps a l'escola. Però darrera d'aquelles entremaliadures hi havia els trets d'un caràcter decidit, valent i disposat a respondre amb fets davant les situacions injustes. ¶

Camil Piñon anà a l'escola fins els 12-13 anys. Els pares ~~volien~~ volien que entrés a treballar "El Siglo", cosa que ell defugí. Va estar

(mes de 7 a 8 mesos)
un temps a Canet de Mar amb el seu germà en un taller de capses de cartró. Posteriorment entrà a treballar de lampista a Can Carreras, al carrer de l'Om, ~~després de treballar amb un sou de dues pessetes setmanals.~~ Però la feina de llaurer que realitzava a Can Carreras li plaia poc ~~ja que era poc car~~ car el que ell volia era fer de repulsador de metall; això el feu canviar de casa. Treballà a la d'en Pere Pujol, de la que sortí per un incident amb "L'amo". Treballà en d'altres cases fins establir-se amb més continuïtat en la de Can Tarrides on hi treballà de repulsador de metall. En aquells temps ens explica, les societats obreres estaven disgregades en una gran quantitat de sindicats d'ofici molt poc nombrosos i que solament s'omplien en cas de vaga per a tornar-se a buidar, acte seguit, en finir aquesta. La solidaritat obrera en les vagues era difícil i sovint hom l'imposava als esquirols amb la força dels punys o de les armes. En aquells temps, quan es feia una vaga d'un ram calia anar a moltes cases a treure els treballadors del treball perquè secundessin la vaga, segons ens relata Piñon. "La gent estava esporuguida, ens diu; alguns cobraven ~~entre 14 i 16~~ 14 rals al dia (els més ben pagats encara eren els repulsadors amb 20-22 rals diaris), i la misèria produïa la por de perdre la feina si hom plantejava un conflicte... A més que sempre hi ha qui vol afalagar o servir el patró per aconseguir millores. Per això la solidaritat obrera era molt feble en aquells moments." ~~Quan començava a treballar ja rutllava~~ la societat de lamparers, la qual rivalitzava amb la Unió Metal·lúrgica. Era el problema de la disgregació entre una infinitud de petites societats, la més nombrosa de les quals assolía 500 membres abans de la Primera Guerra Mundial i mil en moments de vaga. La disgregació i la competència entre les diverses societats d'ofici dificultava el combat dels treballadors barcelonins durant els primers anys de segle. A més en aquells anys Lerroux era un factor de desorientació de la classe obrera a Catalunya. "Lerroux era un demagog -manifesta Piñon-. Va dividir els mateixos anarquistes portant-ne alguns a la direcció de "El Progreso". "Va enganyar de valent els treballadors; recordo quan la vaga dels Metal·lúrgics l'any 1902 -tenia 13 anys- que en un míting al Teatre Espanyol del "Paralelo", els carreters manifestaren la seva voluntat d'anar a la vaga general. Lerroux, allí present ~~va defensar~~ la defensa igualment. Però a l'endemà a fi d'estalviar-se maldecaps se'n anava a València. Sempre va ésser anti-lerrouxista, tant per influència del meu pare que com a socialista era anti-Lerroux com per pròpia convicció. El meu antilerrouxisme -continua- va portar-me a més d'una baralla pels anys 1906-1907..." "Les meves primeres lectures, ens diu, foren "El Socialista", que rebíem a casa i "Terra i Llibertat".

És inevitable que en parlar d'aquests anys preguntem a en Piñon la seva impressió sobre el catalanisme i "Solidaritat Catalana". Davant del catalanisme polític, Camil Piñon es manifesta francament recelós, sobretot, perquè en el catalanisme durant molts anys s'hi vegé "La Lliga". Els catalanistes mai estigueren a l'altura, ens manifesta, i els d'esquerra massa tímids. Certament que tot el que significava antilerrouxisme m'agradava i no deixa de sentir simpatia per alguns aspectes del problema que plantejaven els catalanistes, però tenia molt poca confiança en la gent. ~~Entre els catalanistes el més humà i el qui tenia més simpaties~~ Entre els catalanistes el més humà i el qui tenia més simpaties ~~entre nosaltres era~~ entre nosaltres era el Doctor Julià, el qual va donar força conferències al local dels lamparers -un local on podíem arribar a aplegar-nos -ens concreta- 200 o 300 persones. Val a dir que molts intel·lectuals d'aquella època donaven xerrades als locals de les societats obreres."Ens els primers anys de segle, continua, també tenia admiració per en Pere Coromines. M'agradava d'escoltar Vallés i Ribot, però no seguir-lo políticament. Més tard es destacarien el regidor Oriol Martorell i Layret.

Pel que fa al moviment de "Solidaritat Obrera", els lamparers s'hi solidaritzaren però no s'hi integraren."Era una cosa de poc gruix, de fet, les societats obreres, ens diu Piñon, no s'estructuraren en un veritable moviment unit i potent fins el 1917 -1918, especialment després del Congrés de Sants de 1918.

L'any 1908 moria el pare de Camil Piñon. Aleshores, el seu ideari era l'anarquista i en coneixia la majoria dels qui professaven les idees àcrates. El cafè de l'Espanyol on hi acudien, entre d'altres, Salvador Seguí, era el lloc d'encontre d'anarquistes i anarco-sindicalistes. La memòria de Piñon és fèrtil en noms. I el record de militants anarquistes d'aquells temps és constant,; dels primers temps del periòdic "Solidaridad Obrera" ens remarca la figura de Manuel Andreu el seu primer director i que més tard evolucionaria cap a posicions catalanistes i polítiques formant part de l'Unió Democràtica; Jordan, ~~que fou~~ Guadaolup l'administrado, Jordan que fou més tard secretari del comité Nacional de la CNT i mort al carrer de la Cadena, Enric Tarrida, etc. També coneix, ens explica, Ferrer i Guardia, la Soledad, en Casas Sala, però solament a nivell personal sense connexions amb l'Escola Moderna.

Camil Piñon no visqué els fets de la Setmana tràgica perquè estava detingut. La causa havia estat que el primer de maig de 1909 Piñon sortí amb tres companys del ram del Paix a Santa Coloma."Després de dinar -ens diu anàrem a menjar maduixes i a un ball. Un dels companys que anava begut provocà un aldarull i en resultà un mort. Els quatre foren detinguts perquè en Piñon i els altres dos no volgueren ~~descobrir~~ descobrir llur company. D'aquesta manera en sortirem amb vint mesos de presó, mentre que si hagués donat el nom del company que disparà aquest s'hagués endut vint anys de presó, i, aleshores enviar un jove de vint anys

a presidí era destrossar-lo. ~~Quan~~ Vaig estar 10 mesos a la Model detingut, fins el febrer-març de 1910 en què vaig sortir amb llibertat provisional i a l'espera del judici. Allà a la presó rebia "El Poble Català", un diari que m'agradava, especialment els articles de Màrius Aguilar, ~~el~~ ~~estada~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~presó~~ ~~feu~~ ~~que~~ ~~no~~ ~~visqués~~ ~~directament~~ ~~els~~ ~~fets~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~Setmana~~ ~~Tràgica~~. Piñón recorda que a la presó conegué en Matamala acusat d'haver atemptat contra Cambó a Hostafrancs; per la seva manera d'ésser no semblava pas que fos el veritable autor de l'atemptat segons ens refereix Piñón. ~~El~~ ~~estada~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~presó~~ ~~feu~~ ~~que~~ ~~no~~ ~~visqués~~ ~~directament~~ ~~els~~ ~~fets~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~Setmana~~ ~~Tràgica~~. Per a Piñón aquests fets són expressió de la indignació que causava entre el poble el maridatge de l'Església amb les classes acomodades. "Fixeu-vos en la mateixa actitud de Margall que Josep Benet explica al seu llibre..." ~~El~~ ~~estada~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~presó~~ ~~feu~~ ~~que~~ ~~no~~ ~~visqués~~ ~~directament~~ ~~els~~ ~~fets~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~Setmana~~ ~~Tràgica~~. "No vaig voler que l'Emiliano Iglesias -el qual sovint defensava causes de la gent del nostre ran- em defensés; vaig escollir Tomàs Caballé Cloy, que era periodista d'honor de l'Ajuntament per a què em defensés. Joan Tauler, republicà d'esquerra defensà el meu company. El meu advocat s'oferí a defensar-me gratuïtament, si bé després vaig haver de discutir-hi perquè darrera meu es dedicava a anar a sablejar la meva mare. Francesc Albó era l'acusador privat; era, per cert, un cavaller. Ell ja suposava que jo no era culpable, però jo sabia el nom del veritable i no ho volia dir... Ara que amb el meu silenci, com us he dit vaig estalviar-li a aquell noi setze anys..." "En el judici vaig ésser condemnat a vint mesos, lo dels quals ja els havia fet. En pensar que havia de passar deu mesos més a la presó vaig pensar en fugir a França, però la meva mare em demanà que romanguessa a Barcelona i, a més, hom m'assegurà de què hi hauria indult. Però, a l'hora de la veritat calgué complir la condemna i passar-me deu mesos més a la presó durant l'any 1911. L'estar a la presó sense raó m'enervava, per això les baralles sovintejaven. A més, als 20 anys, els punys sempre estan a punt.. Parlant d'aquests vint mesos a la presó de Camil Piñón, aquest ens refereix ~~algunes~~ ~~anècdotes~~ com les seves idees no deixaren de portar-li malde-caps. Per exemple, per negar-se a anar a missa. Piñón, en aquest aspecte, es manifesta indiferent religiosament, però respectuós de les creences d'altri. Per aquest motiu de negar-se a anar missa, el tancaren en una cel.la de càstig, li feren fora totes les publicacions i els diners" i encara van inventar que volia matar ~~al~~ ~~director~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~presó~~ ~~afegint~~ ~~en~~ ~~Cefe-~~ ~~rino~~ ~~Rodas~~, el director. Quan aconseguí de parlar amb el mateix Rodas, l'afer es resolgué. Un altre cop fou castigat més 15 o 30 dies als sótans per haver donat a llegir a un company "Els miserables" de Víctor Hugo. El company que sabia de música s'aprenqué la cançó revolucionària de l'obra i esp' posà a ~~interpretar-la~~ cantar-la.

En sortir de la presó amb llibertat provisional l'any 1910, Piñón ensopegà amb la Vaga de metal·lúrgica d'aquest any. Piñón s'incorporà al Comitè dels lamparers i prengué part activa en aquesta vaga. Aquesta s'havia produït per a demanar la jornada de nou hores enlloc de les 10 que treballaven els del ram de la metal·lúrgia, i l'augment salarial. Començaren la vaga, segons ens explica Piñón, els de la Unió Metal·lúrgica, societat dirigida per Cervera i de la qual n'era secretari Ramon Arcs, el qual es distingiria després com a causant d'atemptats patronals com el de Mas i Cornet, dirigent de La Maquinista, i com a organitzador de l'assassinat de Dato; Val a dir que ja en aquest conflicte es produïren alguns atemptats (contra l'amo de la Casa Ciervo, per exemple). Els lamparers s'afegiren a la vaga. Piñón recorda alguns dels noms del comitè: Rueda, Jové, Surroca. En aquesta vaga, com en d'altres, calgué sovint fer treure els treballadors del treball perquè secundessin la vaga. Fou en una d'aquestes operacions, al c. Hospital, tot obligant el personal d'una casa a sortir que Rueda va disparar un tret. Piñón estava entre el grup, però no fugí en saber-se innocent pel que feia al tret -"una cosa que Rueda no havia d'haver fet"; ens diu Piñón- i fou detingut per Martorell. Segons ens refereix Piñón, el comisari Martorell volia retindre'l perquè el considerava un agitador a les assemblees dels treballadors. "Certament, manifesta Piñón, en aquells moments tenia un cert prestigi entre els lamparers i en intervenir a les assemblees les paraules sempre eren dures per als patrons." Endevinem en Piñón, un bon orador de paraula àgil, un organitzador i especialment un home d'acció decidit i enèrgic. "Les intervencions radicals", afegeix Piñón, eren pròpies de la joventut".. Quan Piñón sortí del despatx del comisari es trobà que ningú no l'esperava ixxxx prenent aire tranquil anà baixant escales fins arribar al carrer. El descuit fou aprofitat eficaçment per Piñón. El comisari Martorell el feu cercar i feu vigilar el carrer Vista Alegre on hi havia el Sindicat de Lamparers. Dues parelles vigilaren la zona durant diversos dies, però no aconseguiren d'encalçar Piñón. ~~Aquestxxdxxxxxxkaxxaga~~ D'altres fets s'esdevingueren com el ressenyat de fer treure treballadors esquirols dels seus indrets de treball. Piñón ens en relata diversos, com, per exemple, al c. Aragó, a Can Devians, on "topàrem amb la Guardia Civil i calgué fugir de pressa". La vaga durà sis o set setmanes amb un petit augment salarial com a resultat. "Els lampistes -ens diu Piñón- ja l'havíem aconseguit la jornada de nou hores, però de fet en treballàvem 10. Els patrons ens havíem demanat aquesta darrera jornada perquè no es podia fer hores extraordinàries, tot promentent-nos de pagar-nos més. De primer pagaren més, però als nou contractats els pagaven per 10 hores com si en fessin nou. I és que, aleshores, hi havia molta demanda de treball i els patrons sempre sabien com sortir-se'n per a burlar la llei i trobar gent disposada a treballar sota la condició que fos.

Pel 1910 se celebrava el **Congrés** de Belles Arts, fundacional de la CNT. A aquesta assemblea **Piñón** hi acudí com a espectador. Hi conegué en **Negre -ens diu-**, l'**Avila**, **en Permanyer**, etc. La CNT, en fundar-se, ens diu, "es basa en l'Art d'**imprimir**, en pocs nuclis. Els sindicats eren d'ofici i tenien poc pes; **així**, els lamparers que èrem dels més nombrosos arribàvem a uns quatrecents. La CNT és poc sòlida fins al **Congrés** de Sants; fins a aquest moment el que pesaven eren els grups d'acció, no el sindicat sòlid, les masses. Aquestes solament se sumaven en els fets concrets, però no permanentment. En aquells moments tothom acceptava càrrecs de comités, però quan hi havia problemes, molts restaven a casa; hi havia sovint massa **revolucionarisme** de paraula. Com dic la CNT es formà sobre uns **sindicats** d'ofici dispersos, disgregadors i, a cops, rivals, però de la seva adhesió ala realitat, la cosa canviava. El número d'afiliats era, d'altra banda, irrisori. El canvi d'aquesta situació vindrà, com deia, **amb** el **Congrés** de Sants i el **Sindicat Únic** d'Indústria; val a dir que **abans** de 1918 ja s'havia ~~exa~~ experimentat aquesta fórmula com, per exemple, amb el **Sindicat Únic** de la Fusta que fou el primer d'aquest **caire**, dirigit per **Cubells**.

Malgrat la presó **Piñón** no perdé el seu lloc de treball a **Can Tarrida**, tot i que provisionalment va **abandonar-lo** per a anar a un altre indret que **Piñón** anomena **Can "Blasi"**, al qual per cert havia tret el personal amb l'esperverament **conseguint** per el patró; aquest l'hagué d'acceptar en fracassar dos altres treballadors **repulsadors** de metall en la feina. Al capdavall ~~me~~ l'acceptà i més donada la qualitat del fer de **Piñón**. "Algun company, ens relata **Piñón**, manifestà ~~em~~ a en **Blasi** que estava processat per un mort i un ferit, **fet** cosa que ~~em~~ feu sentir violent **amb** ell; vaig manifestar-li clarament la veritat del meu procés i com **Francesc Albó** podia testificar sobre la meua honradesa. Poc després deixava en **Blasi**, tot i que aquest ho sentí **mort** i m'oferí feina per quan ho necessités. L'**anècdota** no és més que expressió de l'enveja que hi ha sovint; quan **es critica** a un se'l mira d'enfonsar **amb** raó o sense..." **Tarrida** li **demanà** que tornés a treballà amb ell i li prometé, a més, guardar-li la **feina** per després dels mesos de presó.

En sortir de la presó, Piñón es trobà novament amb la vaga general ferroviària de ~~de~~ Madrid, Barcelona, Saragossa, Alacant, etc, de l'any 1911, vaga que ~~motivà~~ motivà la dissolució de la CNT, per la participació d'aquesta en el moviment i pel perill que suposava un sindicat de l'estil del confederal. Segons Piñón els radicals recolzaren aquest conflicte, car Ribalta, el president del Sindicat ferroviari ho era i "El Progreso" enaltia el moviment.

Entrada la CNT en la clandestinitat segueix un període difícil per a la CNT, no solament per aquella clandestinitat, sinó perquè el sindicalisme segueix tenint les seves dificultats per a arrelar dins la classe treballadora i continua la disgregació en petits sindicats. Piñón, dins del Sindicat de Lamparers continua treballant en una tasca infatigable. Els lamparers no solament treballen per als interessos del seu ram sinó que acudeixen a ajudar d'altres branques de la producció. Així, pel 1914, ens explica Piñón, en una vaga de l'Art Fabril, quan el seu comitè de vaga se senti incapaç de continuar-la ~~desistírem~~ "ens demanaren als lamparers que ens fèssim càrrec d'aquella". "Quan estàvem esperant la decisió de l'Art Fabril per a fer-nos càrrec del moviment, fírem detinguts Manuel Andreu, Jaume Aragó, Jo i altres per Bravo Portillo. Aquella vaga s'extengué per la conca del Llobregat i d'altres indrets. En aquella ocasió Salvador Seguí feu diversos mítings per viles. Jo també vaig anar per Igualada, i diverses viles de Gages. En aquells moments els lamparers m'anomenaren perquè anés al comitè local i d'aquí em varen nomenar per al regional. La vaga es desfé al cap de quatre dies d'ésser detinguts nosaltres.

El resultat de les vagues era divers, segons les circumstàncies. "Un cop, per exemple, entre la nostra vaga a un taller de cal l'Avalleda i la competència arruïnàrem el propietari. Els lamparers anàrem a la vaga i els patrons sostingueren aquell propietari, però, a l'hora que el sostenien, l'estingueren en prendre-li els seus clients".

Són aquests els anys en què la UFNR representà un intent de crear una esquerra catalanista i una alternativa entre la Lliga i els Radicals que amb el Pacte de Sant Carvasi el 1914 s'esfondraria definitivament, són els anys de la constitució de la Mancomunitat de Catalunya. Piñón ens manifesta que anava als actes de la UFNR; tenia amistat amb en Nin, Tarragó de les joventuts. Els millors, per a Piñón, eren Layret i Oriol Martorell. Enfront de La Lliga, burgesa, i que per a nosaltres era la que tenia els ressorts del poder, la UFNR entrava de bon ull perquè treia pes a aquella i manifestava unes inquietuds per la llibertat. ~~els~~ ^{i eren antillerguixistes} homes de la UFNR, Piñón recorda "d'altres noms: Lluís i Rissec, "al qual vaig sentir diversos cops". En Pere Corominas havia donat conferències i ~~llogava~~ "arreters quan l'afer del carrer de Canvis Nous;

(1)

Ens varen detindre al carrer **Ponent**, on hi havia l'Ateneu Sindicalista i ~~el~~ l'hostatge del Comitè local i regional i l'administració. Un ~~mes~~ mes i mig ~~vaig~~ vaig romandre detingut. Quan estava detingut es feu un congrés sindicalista a Anglaterra, al qual els companys volia que anés, cosa que vaig defugir per manca de mitjans. En Negre va anar-hi. En aquest cpnflicte de l'ART **Fabril** hi hagué una manifestació de donés que fou reprimida a bastonades per en Bravo. La fama de què gaudia aquest era tal que quan fou assassinat per tres cenetistes aquell dia hi hagué una gran gresca.

Cal precisar amb tot la catalanitat indiscutible dels sindicalistes catalans, explícita en l'ús de la llengua catalana als mitings, fins i tot, segons ens explica Pinon en persones no catalanes d'origen com Rueda, andalús, que parlava en català a les assemblees i actes, o com Arín, de Benicarló. Castellana, en canvi, ~~mai~~ parlaria sempre en castellà.

"Entre nosaltres hi havia, també, la diferència entre anarquistes purs i anarcosindicalistes. És una diferència que veia de temps immemorials. De petit ja recordo baralles entre uns i altres i alguna de greu. Els purs acostunaven a ésser individualistes, partidaris de l'individu par damunt de tot. Aquests no volien ésser de cap organització. Després del Congrés de Montse entrarem als sindicats per a copar-ne la direcció i fer del sindicat un temple. És que després del Congrés del carrer Vall d'Alba, els sindicats prengueren un a força formidable i al marge d'ells el revolucionarisme dels anarquistes hauria resultat estèril i ineficaz. Aquests anarquistes radicals creuen convençuts que amb dues dotzenes de pistoles es podia fer la revolució."

Freqüentem a Ferril Pinon sobre les lectures d'aquella època. Algunes obres de Pi i Margall sobre el segle XIX, ens contesta, llibres de Spencer, Tolstói, Víctor Hugo, Nietzsche ("Así hablaba Zarathustra, per exemple"); aquest autor, ens diu, "el trobava més pesat que el plom, jo era contrari a l'individualisme; jo crec en la bondat de l'home en comú". Balzac, Dostoiéski, "El anarquismo delante de los tribunales", llibres àcrates italians, Malatesta, algun de la URSS, Marx, fragments de "El Capital", Dostoiéski, Ramiro de Maeztu. Pel que fa a la cultura catalana, a l'escuela del carrer també, un dels mestres ens feu llegir en català. Després hi vaig començar a llegir "El Poble Català", també llegia l'"Ogreni i l'Ors" a "La Veu de Catalunya" quan ens feia costat.

En aquella època, segons Pinon, els treballadors llegien "El Notin", "El País", "El Heraldo de Madrid", "Solidaridad Obrera", "El Diluvio", ~~El Diluvio~~, la premsa republicana i anticlerical, "El Progreso", "El Liberal", "Las Noticias". Josep Iglesias, segons, tenia molta audiència entre els

treballadors; també Guimerà. Maragall tenia certa simpatia, però nosaltres volíem realitats i no cants poètics. ~~Maragall llegia i ens ensenyava~~ Però per això la seva obra era poc coneguda entre nosaltres. Es llegia, també, el setmanari "El Titella". Hem d'afegir-hi "Tierra y Libertad" que es llegia forçat. "Tierra y libertad" es convertí en la família o el refugi d'un grup anarquista agrupat entorn de l'Herreros que era l'amo de l'impremta. Enfi, es llegia premsa de fora."

Pinon ens parla també de la penya del cafè Espanyol: allí s'hi reunien grups de matisos variats, cadascun a la seva taula: ~~radicals~~ republicans radicals, anarquistes (Viadiu, Castellà, Salat, Bisbe, Seguí, Herreros, hi audien; com he dit abans, hi vaig començar anar ja abans de 1909).

el 1915-16 "Els catalanistes em vingueren un cop darrera. Un familiar de d'en Ferris, autor del llibre "Catalonia", va venir a veure'm i ~~em proposava~~ oferí formació a fi de fer tasca catalanista política. Vaig refusar "

"Per aquests anys, quan ~~estava esclatant~~ la primera guerra mundial, a can Ferris tenia treball en abundància. Era un dels millors tallers de Barcelona i en aèc es treballava el packet; feia plats i tot el que es presentava de repulsetges. Fèiem feina per a l'Hispano Suïsa, per a l'Elisenda, Mas i Comas i d'altres. "

La guerra mundial tindrà una forta repercussió entre els treballadors catalans, en crear la demanda dels països bel·ligerants una època de vaques grasses per als fabricants. Però el corresponent augment de preus i encoriment de la vida comportarà l'augment de dificultats per als treballadors i esportarà el descontentament social. Però el conflicte ~~havia~~ incidirà a molts ~~altres~~ d'altres nivells, pugnes entre aliadofils i germanofils, espionatge, etc.

Salvador Seguí, ens explica Pinon, "tenia més simpatia pels aliats i era contrari al congrés àcrata contra la guerra".

El 1916 la CNT i la UGT, faran esclatar una vaga general de 24 hores de protesta de l'encoriment de la vida. "Amb tot aquesta vaga, ens diu Pinon, no fou massiva, fou una cosa molt elàstica, la de ~~1916~~ fou la de 1917. En aquells moments els ànims ja s'excitaven i la gent si no hi havia trets no donava importància a la cosa. Hi havia febre revolucionària. En la del 16 més d'un intentà que la vaga pacífica esdevingués violenta com Jordan .

"La veritat és que molts de nosaltres no volíem la vaga pacífica -la de 1916- perquè desastava i era inútil. Nosaltres volíem fer la revolució i sovint vàrem creure que això podia fer-se amb una dotzena de pistoles. Aleshores, el 1916, Jordan era el secretari general de la CNT i fou destituït arran d'haver donat falsa informació per aconseguir dur la vaga pacífica de 1916 -fruit del pacte amb la UGT- cap a la violència."

"La CNT, de fet, era molt feble, malgrat que la gent cregués que tenia més força de la que realment tenia. No fou més que, a partir del Congrés de Sants, que adquirí vertadera força. "

El 1917 fou un any de xixi crisis: juntes de defensa, assemblea de parlamentaris, vaga revolucionària d'agost. Vejam el que en diu Piñon:

"Les Juntes de Defensa, quan va arribar l'hora de la veritat, van recolzar el govern. No hi creïem en els militars i el seu moviment, però tot ho vàiem de color de rosa. Els joves són prou generosos per a anar a la mort per un ideal i amb un somriure als llavis."

"Nosaltres creïem que l'Assemblea de Parlamentaris s'enfrontaria al govern i tot el que debilitava el govern ho recolzàvem nosaltres directament o indirectament. Hi varen haver petits contactes entre membres de l'assemblea i alguns grups que es prenién la representació de la CNT."

"En quan la vaga del mes d'agost, jo era tresorer de la Federació Regional Metal·lúrgica. Poc abans de l'esclat de la vaga, se'm va delegar per anar a Bilbao per fer present la solidaritat dels metal·lúrgics catalans. A Bilbao m'acompanyava Leandro Carro, socialista i després comunista. En tornar a Barcelona, els ferroviaris estaven declarant la vaga revolucionària, i veia com els obrers deixaven els feials."

Vaig actuar de valent a la vaga d'agost, amb pistola a la mà vaig fer front a la lluita al carrer de ~~Castell~~ ^{Carretas}. Pestana actuà molt malgrat després pretengués que no havia trencat un ~~plata~~ ^{a. c. de S. Rafael}. El Bar dels Mirallets feia de quater general, allí hi havia el comitè amb el Noi del sucre que donava instruccions. Al carrer de la Cadena la lluita fou molt forta, vàrem arribar a emplaçar-hi un canó. ~~XXXXXXXXXX~~

Piñón no sofrí cap detnció ~~després~~ de la vaga. Piñón continuà treballant acti-
vament en la tasca de refer la CNT després de la repressió i en els diversos
conflictes com la vaga dels lampistes contra "l'Avellanet", abans del Congrés
de Sants. Però l'acció més important de Piñón fou l'organització, juntament
amb Salvador Seguí del Congrés de Sants esmentat. Piñón és un dels més estrets
col.laboradors del Noi. Els rams de la fusta i dels metal.lúrgics eren els qui
més animaven, segons ens referia Piñón la convocatòria del Congrés. Aquest,
celebrat a finals de juny de 1918, tindria una importància excepcional en trans-
formar la inoperant organització que suposava la multitud de sindicats d'ofici
i barriades en els potents sindicats únics de ram i d'indústria. Piñón inter-
vingué diverses vegades al Congrés tant per afavorir la constitució dels sindi-
cats únics com per aconseguir superar les suspicàcies i recels que aquella fôr-
mula d'organització suscitava. Guillem Piñón fóra designat, després del Congrés,
membre del Comité regional de la CNT de Catalunya, fent-hi també de tresorer.
En fou membre fins al juny de 1920.
Quan el Congrés de Sants, Piñón fou el president dels lampistes, i com a tal
feu la liquidació ~~administrativa~~ dels bens d'aquest sindicat i els lliurà
al sindicat únic dels metal.lúrgics que es constituí. El sindicat únic de la
metal.lúrgia fou aviat realitat. Poc a poc, uns costant més com el de l'Art
Fabrill, d'altres menys, la nova organització, definida a Sants, anà extenent-
se, i no sols a l'ària barcelonina, sinó per tot Catalunya. Després del Congrés
es desenvolupà una intensa tasca propagadora del sindicalisme anarcosindicalis-
ta pel Principat, en la Piñón participà i que acabà pels volts de Nadal. Amb
Fèlix Monteagudo i Pallejà ~~amb~~ recorregué diverses viles, entre
d'altres, Badalona, Mataró, Calella, ^{Palanós} Sant Feliu de Guíxols, La Bisbal, Palà,
l'Escala, Banyoles. Segons ens ~~diria~~ Piñón, després de Blanes Pallejà se'n tor-
nà i fou substituït per un company. Als mítings que feien a cada localitat
"parlàvem de la revolució russa, de l'organització confederal, en contra dels
polítics, però el nervi i la base de l'exposició era sempre el sindicat únic".
Als pobles, els nostres mítings ~~eren~~ una novetat i hi acudia molta gent."
La CNT a Catalunya, en acabar l'any 18, assolia els 345.000 membres. ~~La~~
L'empitjorament de la situació de la classe obrera per la crisi que provocà
el final de les hostilitats i l'ensangle enlluernador de la revolució russa es-
peronaven l'organització renovada a Sants l'estiu darrer. Tot duia cap a la

vien maldat infructuosament, a causa de la intervenció del Noi del Sucre, per no reprendre el treball i continuar la vaga general fins que tots els presos detinguts fossin alliberats, a desgrat de les concessions importants aconseguides, anirien impulsant la Confederació cap a un radicalisme i revolucionarisme que posaria en perill el mateix moviment obrer i la seva organització i nodriria el pistolisme. El 24 de març, a causa de què encara restaven uns presos detinguts esclatà novament la vaga general que donaria un resultat de taules al conjunt del moviment de "La Canadiense". Piñon ens relata la intervenció de Seguí a les Arenes i el seu enfrontament amb els "grups". Ens refereix, també, les seves ^{pròpies} intervencions en el desenvolupament de la vaga: "vaig estar present -ens diu- a l'entrevista que els membres del comitè regional vàrem tenir a la Ronda de Sant Pere amb Sirera, president de la Patronal Textil que duia la representació de Romanones. Igualment, durant el conflicte, abans del Miting de les Arenes tinguérem dues entrevistes, una amb en Jaume Carner i l'altra amb Puig i Cadafalch. A l'entrevista amb en Jaume Carner, aquest ens comunicà que la feia per requeriment de Cambó per veure si es podia resoldre el conflicte. Nosaltres, manifestarem en què abans calia aixecar les garanties constitucionals. Jaume Carner, va contestar-nos que Cambó no això no ho faria (és a dir que no actuaria en aquest sentit). A l'entrevista amb Puig i Cadafalch, aquest, de fet, volia portar el moviment cap a les seves aigües. Estàvem segurs que darrera d'una de les cortines escoltava Cambó. Nosaltres, certament, volíem fer caure la monarquia i això satisfesia a en Puig, però volia que nosaltres els hi donéssim en safata el canvi. ~~En~~ Aquella gent de "La Lliga" trobava bé la revolució, però a condició de salvar els seus interessos. Nosaltres exigírem que, primer de tot, calia fer aixecar la suspensió de garanties. Ell ens contestà amb evasives. Finalment, i per a summum del cinisme, en sortir, Puig ens digué que allí, a la Mancomunitat, la nostra llibertat estava segura, però que, en sortir d'allí, no podia garantir res ... La Lliga sempre jugà amb dues cares. Després ~~van~~ feren el Somatent. Ells volien que les espases estiguessin altes perquè sinó ens menjàriem La Lliga. Pel que fa a en Cambó, jo en tenia molt mal concepte i si hagués arribat l'ocasió jo hauria votat de carregar-me'l. Les autoritats catalanes no han estat mai a l'altura, ni fins en la República."

Els Piñon, al llarg de les nostres converses, ens remarca el paper dels grups anarquistes que amb el seu revolucionarisme constant i, sovint, suicida, feren perillar moltes vegades l'organització i més tard, sota la FAI, farien trontollar l'estabilitat de la segona República, enllaçant paradoxalment amb la dreta i l'extrema dreta.

"Els grups saltaven a les directives dels sindicats a través de les seccions i tot ho veien des de el punt de vista de la revolta i de la violència. Els sindicats havien de redreçar-se i no sotmetre's a determinacions de grups. Seguí combaté llargament contra els grups "enragés"; quan la vaga de "La Canadiense", quan implantàrem la "censura roja", hi hagué una reunió en la qual manifestà que "nosaltres certament som un estat dins d'un altre estat, però ells tenen exèrcit i policia. ¿Estem en condicions d'enfrontar-nos-hi?". A la reunió es decidí de moderar la censura."

"Al final de la vaga, continua Piñon, vaig ésser detingut per l'Espejo i companyia, pistola en mà, al carrer de Sant Ramon, cantonada carrer Barberà; estava requerit militarment i quan passava per allí, a un em cridà pel nom i varen sentir-ho aquells i em detingueren. Vaig estar un mes i mig detingut. El patró, val a dir, que va donar bons informes de què era un bon operari i sempre treballava."

"Després de la vaga de "La Canadiense", fèrem una sèrie de mitings per Catalunya."

Els atemptats seran una de les constants de les lluites socials en aquesta anys. Pistolerisme obrerista i contrapistolerisme ~~sindr~~ patronal ~~éxxxxxxxxxxxxxx~~. La Gran Guerra amb l'introducció d'espies a Barcelona dels bel.ligerants i amb l'actuació de bandes com la del Baró de Koenig al servei de l'espionatge alemany i amb relacions amb el comissari Bravo Portillo, seran una de les bases del pistolerisme patronal, quan la guerra acabi. En aquest ambient de l'espionatge, cal situar l'assassinat de l'industrial Barret que servia productes als aliats. Diversos grups sindicalistes ~~xxxxxxxx~~ adoptaren la via ~~xxxxxxxx~~ violenta i més quan, després de cada atemptat, els patrons, esporàdicament, cedien a les exigències salarials. La difícil situació dels treballadors i el tancament de la burgesia a les concessions esperonaren la desesperació de molts, traduïda en els atemptats. Però aquests eren també nodrit pel l'infantilisme

revolucionari dels grups d'anarquistes purs. La majoria dels dirigents anarcosindicalistes com Seguí, Pièra, Piñón, Quemades, Peiró, etc. estiqueren al marge del terrorisme obrer. D'altra banda, les contínues suspensions de garanties, la clandestinitat sovintejada i les contínues detencions impedièren una vida normal a la CNT i un mínim de control del Comitè Regional sobre els diversos sindicats, control ja prou disminuït pel caracter àcrata i anti-autoritari de l'anarcosindicalisme. El fet és, segons ens explica Piñón, "els grups anarquistes enragés es posaren dins dels sindicats i els empenyeren cap a la violència. Quan hi havia un patró obcecant i endurit, el comitè sindical corresponent decidia l'atemptat o bé deixava fer als grups. Els primers atemptats es feren desinteressadament, però després foren subvencionats amb diners dels sindicats. Es pagava a tant el braç, la cama, tant per la mort, etc. El meu criteri era que aquest desbordament violent era perillós, perquè, després, havies de defensar els autors dels atemptats i, de fet, fer-te'n solidari. Els atemptats provocaren diverses reunions a causa de l'oposició de molts de nosaltres a aquesta modalitat de lluita. Salvador Seguí, per exemple, sempre s'hi oposà sistemàticament. Recordo una reunió, abans del Congrés de la Comèdia, de la Federació Local i Regional on jo hi representava el comitè regional. Allà vaig defensar que els grups havien d'estar subjectes als sindicats i no a l'inversa. Els grups consideraven que les circumstàncies exigien mesures radicals i violentes. Personalment veia que feia ja molt de temps que hi havia un desbordament de violència i les directrius de tipus general nostres quedaven sense efecte, en segon lloc la Patronal no es menava el dit i tenia força i recursos per organitzar una contrapartida sistemàtica al pistolisme obrer amb el contrapistolisme de les seves pròpies bandes, mentre que, nosaltres, com tantes vegades s'havia demostrat, teníem una força més esporàdica i, en darrer terme, qui sortiria perdent fóram nosaltres. Els grups combatien els qui pensaven així. Em recordo, per exemple, com els grups es volien menjar a Quemades perquè aquest va fer sortir una nota a "La Soli" desautoritzant l'acció de Foced -que era un confident de la policia- que llançà una bomba. Els grups foren aleshores el que després la FAI. Hi hagué algun atemptat, amb tot,

que fou aplaudit per tothom. Concretament, el de Bravo Portillo: tothom el veia bé, incluí el comitè regional. Hi hagué, amb aquest motiu, una gran gresca entre els nostres ambients."

~~amb aquest motiu~~ ^{QUED} ~~amb~~ l'atemptat contra Fèlix Graupera, Piñon fou detingut i deixat anar poc després. "Quan l'atemptat, ens explica Piñon, es mataren dos guardia civils, ~~amb~~ fent desaparèixer els seus fusells. De tot plegat acusaren un desgraciat "granujilla" que no hi tenia res a veure, que era ~~així~~ als sotans quan vàrem detenir-me i allí vaig veure'l, i el van afusellar a Montjuic, després de casar-se amb la noia amb què es feia. Així, pogueren dir que havien trobat el culpable."

"Els patrons, per la seva banda, tingueren les seves bandes de pistolars. Miró, Trepal i companyia mantenien aquesta gent. "

El desembre de 1919, tenia lloc el Congrés de la Comèdia de Madrid que consagraria a nivell peninsular l'acord del Congrés de Pans de generalitzar els sindicats únics. Però, igualment, rebutjaria les federacions nacionals d'indústria i, en d'altres acords, com en el que feia referència a les relacions amb la UGT o la participació dels treballadors a les comissions mixtes adoptaria una via rígida i inflexible, tot traduint l'enduriment de les lluites socials. Piñon acudí al Congrés de la Comèdia juntament amb Salvador Seguí com a delegat del comitè regional. La dona de Seguí i el seu fill els acompanyaven: "Nosaltres ~~amb~~ creiem que calia articular l'organització. El sindicat havia d'ésser una cosa seriosa, preparada, que eduqués i preparés el treballador. Una de les nostres propostes era la constitució de les Federacions d'indústria, però molts, especialment, els anarquistes purs sobre tot, s'hi oposaven perquè tenien por de què burocratitzés els sindicats i de què tallés l'autonomia de la base. Les federacions creien que serien elements de control. El fet és que foren rebutjades al Congrés de la Comèdia. Més tard, al Congrés de Madrid de 1931 vaig lluitar un altre cop molt per les federacions d'indústria. Els grups ens titllaven de "buròcrates" als que erem partidaris d'aquesta modalitat organitzativa. No vaig estar a totes les sessions perquè al cap d'un dia o dos vaig caure malalt d'una passa que em va fer romandre a Madrid fins a les vigílies de Nadal. ka

La vigília de Nadal, vaig tornar. A començaments de 1920 vaig ésser

(1)

"Els patrons iniciaren, de bona hora, els atemptats contra nosaltres. De primer, assassinaren en Tero i feriren greument a en Mazzonei. També es produïren atemptats contra ~~els~~ esquirois. El pistolerisme fou un recurs de supervivència dels individus que estaven a les organitzacions. El que passa és que molts convertiren el pistolerisme en una feina permanent i no passatgera. S'adaptaren per al treball, tot vivint dels fons dels sindicats. A la Mola, el 1920, on fôrem deportats, discutirem molt d'aquest problema. Hi havia parers de tots els colors. No podia ésser que aquestes accions restessin a mans d'irresponsables i que si hi havia maldades hagués el sindicat de fer-se càrrec de la família. Violència i repressions desmoronaria la unitat de la direcció i l'organització caigué en mans dels grups més violents i radicals. El contrapistolerisme amb l'assassinat de tants dels millors sindicalistes posà l'organització en mans dels més violents. A cops crec que la violència és justificada per al moviment obrer, però no gratuïtament i de manera sistemàtica. La violència, però, aleshores, ho impregnà tot. Fins les relacions nostres amb els grups ^{radicals} eren violentes quan alguns de nosaltres ens hi oposàvem. A les discussions amb ells havies d'anar amb compte...

En els atemptats es pagava segons els dies que s'anava darrera de la víctima. Pel de Bravo Portillo es pagà 4 o 5 mil pessetes.

En Piñon dimití aleshores del comitè regional per solidaritat amb Seguí. "El Noi, ens diu Piñon, fou substituït per un fonedor que valia ben poc. Els grups volien més radicalisme i violència. Hi havia sindicats partidaris de lluitar fins els restés un alè de força. La postura era heroica, però Seguí era molt més partidari de fer una força orgànica potent per a plantejar accions i estratègies d'envergadura. En sortir de la presó, ~~com~~ jo vaig ~~diminir~~ dimitir per solidaritat amb Seguí que havia estat forçat a la dimissió per aquels grups. Joan Gil, el seu substitut, quan ens dugueren a La Mola ho deixà tot ~~abandonat~~ abandonat i marxà a Lartagena.

L'Octubre de 1920, ~~sofria atemptat~~ ~~el~~ el patró metal·lúrgic Tarrida, el patró de Piñon. ~~El~~ D'octubre es declarava a Barcelona la vaga dels metal·lúrgics en la qual hi participaren 23. 286 treballadors i es paralitzaren 844 empreses. Camil Piñon era membre del comitè de vaga. "Tarrida, ens diu Piñon, s'havia anat endurint i havia fet declaracions favorables al sindicat lliure i contràries a la CNT: "a casa meva-digué- el sindicat lliure sí, però no l'únic; després de fer aquest advertiment, el dissabte tots cotitzàrem pel Únic. Quan vingué el conflicte el feriren greument, els duros a la butxaqueta ~~li~~ li desviaren el tret. Ell manifestà que si no havia estat jo l'autor ho havia fet fer i a la nit em detingueren, però vaig poder demostrar el contrari. Jo certament tenia coneixements de l'atemptat però no n'era responsable. Jo vaig tornar a presentar-me a treballar a can Tarrida, armat de pistola, i vaig entrar. ~~Ma~~ Ningú no volia venir a donar-me feina; el fill que era amic meu no volgué comparèixer, vingué un subaltern. La meua demanda de feina fou endebades. La casa anà de caiguda després del conflicte i Pel 23 la situació de Tarrida havia minvat molt."

Poc després, a finals de novembre de 1920, Piñon era detingut i deportat juntament amb d'altres sindicalistes com Seguí, i el regidor Companys, a La Mola, a Mahó, on hi romangué més d'un any. "Allà, ens explica Piñon, el Coronel volia fer-me dur a treballar als Tallers Mecànics. On estàvem, hi havia un torn de mala mort i primitiu que vaig utilitzar per a fer objectes; amb fusta de boix vaig fer ~~uns~~ uns jocs d'àmfores, plates amb material que aconseguirem o ~~que~~ que ens adreçaren companys, i d'altres objectes. En vaig fer una exposició. Amb ~~unes~~ cocs de l'Habana vaig fer copes, mitges copes de xeres, ~~ja~~ ~~un~~ joc de cafè amb fusta de

boix i incrustacions de cooba. En Francesc Viladomat, torner, m'a-
judà. Vaig fer un joc per al "Noi", un altre per al camandant d'a-
llà, i quan anava a fer el meu, hi hagué un proble i haguérem de
deixar de treballar al taller. El meu fou l'únic que no vaig poder
fer. A la Mola vaig repulgar per darrera vegada. Quan vaig tornar
amb llibertat, els patrons metal·lúrgics em feren el pacte de la feta
i no vaig trobar feina allò.

Vaig passar, aleshores, a treballar al ram de la pesca, al Mercat
Central, en la preparació i distribució del peix, hi vaig anar pro-
visionalment i és on hi he treballat més anys. Hi vaig anar a parar
mitjançant un peixater de Sarrià amic, Vicenç Sastre. Aquest, amb
el seu cunyat ~~xxxxxxx~~ varen parlar amb un patró del peix, Victo-
rià Carboner soci d'un altre patró de Tarragona, Revoltós. Però, al-
gú que volia fer mèrits ~~deparar~~ qui era jo i en Carboner em despat-
xà per telefon mitjançant un individu que es deia Martínez Fraile.
Jo, però, no havia tingut ~~tracis~~ amb en Carboné, sinó amb en Revol-
tós i el seu representant. ^{que es deia Picasso} ~~Ne vaig~~ donar-me per acomiadat i a la nit
vaig presentar-me a treballar per les bones. Passaren els dies i
una de les nits en què jo anava per les estacions a retirar el peix
un m'avisà de què en Carboner ~~em xxxxxxxxx~~ cercava. Jo vaig pensar
en aquell moment que no es referís al comisari Carboner i vaig aga-
rar una pistola per si calia. ~~xxxxxxx~~ i vaig anar
a la barraca-escriptori. Trucaren i es presentà Carboner i un altre.
El patró volia que deixés el treball, creia que jo era un agitador
i que treballaria de manera intermitent. Vaig contestar-li que jo no
era cap agitador i que sempre havia treballat i necessitava de tre-
ballar sempre, per això no em donava d'acomiadat i abans de sortir
haurien de passar per damunt meu. Hi hagué forta discussió i final-
ment cedi, i em declarà fixe a la casa. Amb tot, l'escribent que ha-
via donat mals informes de mi em demanà de veure'm en un cafè prop
de l'estació de França, a les nou de la nit. Allí em digué que en
Carboné -que d'altra banda tenia un litigi amb en Revoltós- volia
tancar la barraca i després ja em donaria feina, però, primer, que
m'acomiadessa, cosa que no vaig acceptar. En Leandro Picasso, el
representant de Revoltós em donà la raó i vaig continuar. Al final,
~~xxxxxxx~~ tancà una altra barraca i feu traure un que era guardia
municipal.

cia

Jo treballava sempre i si havia d'absentar-me posava un home al meu lloc. Després vaig acomiadar-me jo mateix d'en Carboné quan aquest es negà a acceptar els nostres acords de què un treballador havia de tenir el vist i plau de la secció sindical corresponent. En deixar en Carboner vaig ~~traballar~~ anar a parar al "Rotilo", a veure si et lloguen, d'interí. Vaig passar les de Cain. El mateix venedor de la casa Carboné vingué a cercar-me perquè tornes ja que jo era un home per a estar al front d'una casa per a què hi estés d'encarregat absolut. Al cap d'un any a mig de passar gana i misèria vaig decidir-me a treballar de manera constant com fos."

Després Alhora que Piñon va experimentant totes aquestes vicissituds que aniran prolongant-se al llarg de la dictadura de Primo de Rivera, com veure més tard, continua l'acció sindicalista de Piñon. En sortir de la Mola i en passar a treballar al ram del peix, serà elegit el 1922 president del sindicat del transport; en ésser descarregador del peix, ~~seu~~ pertanyia a la secció del peix a dins del sindicat únic del Transport que portarà la vaga ~~del~~ general del Transport de maig juny de 1923, la més important després de la vaga de "La Canadiense", d'aquells anys. Piñon protagonitzarà aquesta vaga molt especialment. Piñon viu intensament aquesta etapa: es proposa de donar la batalla als patrons i als grups enragés. No participa a la Conferència de Saragossa, segons ens relata, però es manifestà d'acord amb la moció allí aprovada de què els sindicats tenien una funció política. "Soc partidari, afegeix, d'anar a l'anarquisme, però passant per unes etapes de sindicalisme en les quals es forgi una nova consciència en el treballador, una consciència austera, que no sigui esclau del consumisme, de la tele, el cotxe..."

"Per l'octubre-novembre de 1922 es fa una campanya pro Atxet, el poeta condemnat. La campanya comença amb un primer acte al teatre La Victòria. El sindicat aproba les nostres gestions i s'acorda d'anar a Madrid. Aquí trobem un simfi d'obstacles per a trobar local. El cap de policia de Madrid, general Blanco, es nega a donar-nos el permís per a fer-lo al Teatre de la Comèdia i amenaça l'empresa. Ens haguérem de valer de gent com Rodrigo Soriano i d'altres. Però tampoc trobaren cap local. Fèrem gestions inútils al Calderón. Finalment, mitjançant un que ~~era~~ era periodista de "La Libertad" i que fou diputat després, anàrem a veure al gerent d'un circ, sense adonar-nos que dúiem la policia darrera -cal tenir compte, a més, que

Primo de Rivera intervenia en el conflicte passant per damunt del governador civil.

Després de Raventós vingué a Barcelona el governador Barber, periodista palacieg, que vingué aquí per a resoldre el conflicte per pressió del rei. Aviat Primo de Rivera se li posà en contra i va voler-lo inutilitzar i de fet així fou. En Barber volia donar-nos satisfacció.

Poc abans -hores abans- d'anar a Madrid a un míting per aquesta vaga del transport, el governador Barber em cridà. Quan estava allí amb ell, el cridà Primo de Rivera; Barber va deixar que sentissi la conversa. Primo escridassà al governador. Recordo com li deia: "el poder civil está sometido a la voluntad de un hombre que no quiere reconocer los derechos de la patria -això passava després d'aquella entrevista tinguda amb Primo- y usted va a Madrid con él".

Abans d'anar a Madrid varen intentar d'atemptar contra la meua vida. La nit abans de marxar, en sortir de sopar d'un local de la r.l. de Sant Agustí Vell un individu assajà d'atemptar contra mi, però juntament amb uns companys ~~xxxxxxxxxxxx~~ -els quals vivien allà prop- varem desarmar-lo. El desarmarem solament perquè hi havia canalla per allí i era millor no fer-li res. De fet durant la vaga em buscaren els del Lliure per a matar-me, em prepararen paranys, un cop em confongueren amb un altre i arribaren a assaltar el local del Passatge de Sant Benito per a encalçar-me. L'endemà, doncs, com deia, vaig anar a Madrid amb l'express. Al mateix tren hi anaven tres pistolers del Lliure, cosa que jo no sabia. Els companys de Saragossa tingueren notícia ~~xxxxxxxxxxxx~~ ~~xxxxxxxxxxxx~~ del meu viatge i trucaren per saber si anava amb l'express. A Saragossa vanguarderen a oferir-se per acompanyar-me cosa que vaig defugir perquè, malgrat haver-me adonat de la presència d'aquells pistolers, no creia que tinguessin nassos per a atemptar-me allí, com així succeí. La policia em saludà quan era dalt del tren.

A l'arribar a Madrid, ~~xxxxxxxx~~ el comisari de l'estació va detenir-me per a impedir que donés el míting; vaig replicar-li que si no em deixaven lliure donaria compte de tot a la premsa. ~~xxxxxxxx~~ Es feu el míting i hi tornaren a parlar els mateixos que ho havien fet la primera vegada per l'Acher, tret d'en Grau Gensana. Hi havia també l'Arin, però no li vaig deixar prendre la paraula perquè estava posat en la campanya ~~xxxxxx~~ per l'afer Dato -en defensa pels processats per la mort d'en Dato-. Vaig parlar en contra de Primo de Rivera: "podrà entendre de pistoles, vaig dir, però d'organització obrera no entén res".

Encara vàrem fer-me l'ofariment de lliurar-me un milió, ~~Disiderio~~ Disiderio Trillas m'ho feu, si en un acte públic m'aixecava i acabava la vaga. M'hi vaig negar rodonament.

Els "grups" juntament amb la Federació Local feren aixecar la vaga, tot manifestant els primers que ells farien sabotatges com matar els cavalls, a canvi. Aleshores, també, per cert ja hi havia la fallera dels atreacs, sovint perquè no troaven treball o s'havien acostumat a viure sense fer-ho. Dimiteixo per desacord amb tot plegat, però em tornaren a reelegir. Aleshores vaig proposar-me de lluitar en un plaç d'un any contra els patrons i contra els grups si es tornaven a posar davant i deixaven abandonats els carreters i la gent del port, amb més empenta i fets més contundents. Planejo d'anar a França per aconseguir material científic ultra modern, estudis, explosius, per a lluitar contra els grups i els patrons."

"Aquests mesos anteriors a la Dictadura de Primo de Rivera eren intensos i difícils. La batalla amb els dels lliure era aferrissada i sagnant. Vàrem decidir d'acabar amb aquella situació. Prenguéren l'acord de mesures radicals, d'anar a la guarida del sindicat lliure a c. Sagristans. Hi anàrem a assaltar-lo; era un moment de desesperació. Entre nosaltres hi havia Escartin, que havia participat a la mort de l'arquebisbe Soldevila. Hi vàrem anar massivament. En aquells moments al local del Lliure no hi havia ningú. Ho destruïrem tot".

"Van decidir, també, els del nostre sindicat d'atemptar contra Primo de Rivera, molt poc abans del cop militar. Vaig recollir 20.500 pts i les vàrem ingressar al Banc per a subvencionar-lo. Un treballador, l'Alfons Miquel se'n havia d'encarregar. Però aquest ens fallà i l'atemptat no es realitzà. L'home és fill de les circumstàncies. Jo era contrari a tots aquests mètodes en sortir de la Mola, però em vaig trobar indignat i atropat amb la vaga del 23. Jo no podia posar aigua al foc. No podia fer de bomber..."

"Una setmana abans del cop de Primo de Rivera vaig sortir cap a França. Aleshores hi havia l'Heraldo Melillos de cap de policia. Per a poder anar a França, vaig anar a una agència a la Rambla per a arranjar els papers. Vaig anar-hi amb Jové Surroca. ~~Començarem~~ Els hi vaig donar la fe de baptisme i les dades i vaig haver de pagar dotze duros d'aquella època! De la Jefatura els hi arribà un "rapapolvo" i es negaren a donar-me el passaport.

em feu venir a cercar i em digué: "Estoy cansado de que lluevan cartas contra ti en el Mercado porque allí estorbas. Yo no quiero detenerte porque muchas ~~mentiras~~ no son verdad. ¿A qué platería quieres ir? Erem pel 1927 o 1928. Jo, vaig contestar, aquesta feina la desconec. Però ell tirà mà del meu dossier i llegí: "Camilo Piñon Oriola, repulsador de primera en toda clase de metales, lo mismo preciosos que ordinarios." "Però tinc la meua vista, vaig respondre-li, que no m'acompanya; ~~mentira~~ fou una excusa perquè no volia acceptar."

Al Mercat hi havia societats adherides als Paritaris -organismes formats per treballadors i patrons-, el sindicat lliure i la CNT en situació clandestina. Dels Paritaris varen venir a cercar-me per a formar-hi part, per a estar-hi al front. Vaig negar-m'hi perquè no volia convertir-me en un funcionari.

Els sindicats nostres havien estat desorganitzats per la repressió i la clandestinitat. ~~ixats~~ Amb tot no deixaren de produir-se accions com la Sanjurjada, obra dels "grups". Un grup de companys varen anar al quarter de les Drassanes i intentaren d'assaltar-lo i varen caure diversos companys. En Galan i Fernàndez ja tenien aleshores relació amb aquests grups. ~~Aleshores~~

Al Mercat Central seguia impulsant accions per aconseguir millores. Però, aleshores els qui se sentien forts eren els patrons i jo era un destorb, els feia nosa. Un altre cop detingut 48 hores, el Coronel Gai m'amenaçà amb disparar-me un carregador al ventre perquè no hi havia manera de què cedís en la meua activitat. Però malgrat les amenaces no vaig deixar de replicar-li i d'acarar-m'hi.

La CNT entremig la Dictadura va aixecar enlaire un simfi de torres elèctriques i deixà a Barcelona sense llum. Peiró i Mazzini vingueren a avisar-me del que s'anava a fer. Amb tot, com que hi havia tres sindicats -els professionals adherits als Paritaris, els Lliures i els cenetistes- no hi havia unitat. Els nostres estaven reduïts. La majoria va passar als professionals."

"Durant la Dictadura, em relata Piñon, la meua mare, valenciana volia anar a València a ~~aconseguir~~ aconidir-se de la família perquè se sentia vella. El comissari de la social no em deixava sortir de Barcelona i vaig anar a veure en Melillos que em donà permís. Vaig acompanyar la meua mare i tot just arribats a València un inspector ~~fa~~ em feu

se'n va anar al Lliure o ~~XXXXXX~~ a les associacions professionals. ~~Vaix~~ Els vaig fer la guerra tant com vaig poder. Mentre vaig estar al front de la casa d'armadors, vaig preferir llogar "camàlics" abans que gent dels professionals. Feren pressió perquè fos acomiadat pels patrons. Vaig haver de treballar d'eventual, després d'encarregat de la casa Sebastià Roca, després amb un pelotari que tenia diners i va comprar la "casilla".

Quan la preparació dels fets de Prats de Molló, Piñon participà en els contactes entre la CNT i Macià:

"El Comité Nacional, quan la Dictadura, passà a Jijón. José M. Mallada vingué a Barcelona i ens reunírem al carrer Valldotzella, a casa de l'Eduard Junyent. Hi èrem en Viadiu, Botella, el Minguet i uns quants més. Allà en Mallada ens explicà la situació. Es formà un comité revolucionari on hi figuràvem Viadiu, Botella i jo. Ens reunírem un altre cop a Montjuic on nomenàrem a Vidiella perquè per a què substituís a Carbó en els contactes amb Macià i amb els revolucionaris, portant la nostra representació." "Fracassat Prats de Molló els contactes amb conspiradors republicans per part del comité revolucionari nostre seguiren. Nosaltres concretament, en canvi, no en vam tenir amb en Galen."

L'etapa Berenguer suposà un reviscolament de l'activitat de la CNT i de la de Piñon, en concret:

"En caure Primo de Rivera, començàrem a moure'ns per refer el Sindicat del Transport. Els companys em demanaren que anés a veure el governador Despujols per a què ens deixés fer reunions per a constituir ~~sindicat~~ el sindicat del Transport; en Despujols en reconeixer-me es recordà de la vaga del 23 i em contestar que no podia autoritzar un sindicat que podia paralitzar la vida de la ciutat i s'hi negà. Quan vaig comunicar la negativa als companys, aquests tornaren a insistir que l'anés a veure un cop més, cosa que vaig fer amb el mateix resultat negatiu. Es prengué l'acord, aleshores, de què l'A-rin i jo anèssim a Madrid a veure el Ministre de la Governació, general Marzo. A Madrid, la policia no ens deixà de seguir. Vàrem anar a cercar hostatge al carreró Carral. Vàrem fer les visites de compliment. Volíem que ens acompanyés en Prieto, però aquest ens comunicà que malgrat voler-ho li era impossible ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~. Ens adreçà a l'Alvaro de Albornoz el qual es posà a la nostra dispo-

sició i feu la sol.licitud. Recordo que ploïa a bots i barrals. Ens va rebre drets i drets ens va acomiadar. Va dir-me: "Parece mentira! Yo no esperaba que fuera usted quien viniera. Usted se acordará de lo que sucedió en el 23, usted estaba al frente de la huelga y del movimiento -fins els vaixells estrangers s'hi varen solidaritzar-. De allí surgió todo lo que pasó". Parlava amb tot l'empaque. Jo vaig replicar-li que en un conflicte d'aquesta naturalesa en què s'hi juga tantes coses com la gana de nens i dones, sempre hi pot haver un agitador que a mar revolt vol pescar alguna cosa; i, d'altra banda, vaig preguntar-li, les persones que m'oferiren un milió per a què jo mateix digués que s'acabava el conflicte amb les condicions que donaven els patrons, voleu dir-me quin fi buscaven? Al final vaig poder arrancar-li l'autorització per a celebrar l'assemblea. Obtinguda l'autorització es feu l'assemblea, però jo no vaig anar-hi perquè no volia ser president. ~~Ellegí xxxxxxxx~~ Havia xocat massa amb alguna secció com els tramviàries. Elegiren de president en Marcó i un tal Cristià de tresorer - a l'assemblea general solament es nomenava el president i el tresorer-. Se celebrà, després, la reunió dels portuaris, que era la ~~secció~~ secció del Transport dels qui treballàvem al port i els obrers portuaris m'elegiren per a representar-los a la Junta del Sindicat del Transport i a la Junta em nomenaren vice-president. Els de la FAI deien que, de fet, el president era jo. El sindicat lliure i els professionals aviat començaren a retrocedir entre la classe obrera i nosaltres guanyàvem punts ràpidament. "

"Els sindicats cenetistes anaven reorganitzant-se, per un costat, mentre per l'altre hi havia ~~numerosos~~ contactes ~~entre~~ superficials entre la CNT i els homes de l'Esquerra. La FAI atacava aquests contactes -la FAI havia estat fundada a València pel 26 o 27. Els enfrontaments entre sindicalistes i faistes serà un dels punts més importants d'aquests moments. L'ésser moderat era el pecat més gran que podies fer. Per a desprestigiar aquells que ells titllaven de moderats, llançaven bulos, els deixaven en ridícol, en deien coses falses; no tenien escrúpols els de la FAI. Al 23 ja havia xocat amb els pre-fais. Ells volien que portés jo la bandera i ells trobar oberta la caixa per a les seves accions. Si havien d'existir grups d'acció, aquests havien d'estar a les nostres ordres, o sigui a les ordres dels sindicats i espabilar-se econòmicament...

Dins del món del treball, ~~tant més influència~~ en aquells moments, tenia més influència el més extremat que la moderació, considerada com a cobardia. Ara, quan arribà el 14 d'abril es tornaren a produir nous enfrontaments. Pel 14 d'abril estiguérem incondicionalment per la República, per la qual cosa hi hagué en una reunió enfrontaments amb la FAI. Els de la FAI consideraven que hi havia massa contactes, que no se'n treuria profit per a la CNT. Allí van insultar a en Pestaña i vaig haver de defensar-lo, com en una altra reunió abans de la Dictadura havia hagut d'haver defensat en Quemades. Amb mi no gosaven gaire de posar-se perquè sabia que els respondria i de manera contundent... Amb tot, personalment, no vaig votar. Solament he votat a les eleccions del 36". "Tots ens vàrem alegrar de la caiguda de la Monarquia perquè tots estimem la llibertat."

Per al Congrés de Madrid de 1931, celebràrem una assemblea al local de Boxa desaparegut; es nomenà una comissió del transport per anar-hi: Marcó, Batiste, Garcia i jo. Al Congrés, els de la FAI es reunien, pel seu compte, al matí, prenen acords i, per la tarda, els representants faistes ~~per tant~~ obstruïen tot allò que no s'adaptés als seus principis. Hi hagué un informe d'en Peiró, i d'un gallec, José Villaverde, molt bo però que els del "tot o res" el feren retirar. Malgrat la seva oposició, es prengué l'acord de fer ~~existir~~ les federacions d'indústria, que havien estat rebutjades el 1919. En Torres, jo i d'altres vàrem lluitar de valent per aconseguir-ho."

Aprovades les Federacions Nacionals d'Indústria, Camil Piñon, farà una gran activitat per a aconseguir la Federació Nacional del Transport, tasca en la qual toparà novament amb la FAI. Ell mateix ens ho explica:

"Fem un comitè de relacions de la Federació Nacional del Transport per a fer la federació i una campanya nacional amb aquest fi. El secretari havia d'ésser retribuit. Aquí s'hi oposaren els de la FAI. Volien que jo fos el secretari, però jo vaig afirmar que no volia ésser-ho si no era d'acord amb el sindicat del transport de Barcelona. Les faccions FAI feren una campanya personal contra meua i feren nomenar un altre company que resultà tan negatiu que els sindicats de província es negaren a signar la quota de la campanya de pro-

paganda. Davant dels fets, ens reunirem al carrer Sitges, la Junta del Sindicat del Transport. Vist que el comitè de relacions no funcionava s'acordà de demanar explicacions al secretari. Aquest presentà la dimissió i en ~~se~~ nomenaren a mi. Els sindicats es posaren tot seguit a la meua disposició i tot s'arranjà. Els de València em lliuraren 5000 pts per a la campanya. Es feu la campanya que durà dos mesos i mig -unes 11 setmanes-. Vàrem recórrer moltes viles de la península i tots els ports."

"Tot i que estava en contra de les bombes, els ~~me~~ amics d'aquestes coses m'hi enredaven perquè sabien que es podien refiar de mi. Així em demanaren que fes d'encarregat d'un taller a Igualada que les havia de fabricar. Que se'n varen gastar de diners fent bombes! Tot aprofitant que per a la fàbrica havia de fer viatges i amb aquesta excusa, faig un treball de duplicitat per a l'organització de la federació nacional. Vaig a Sant Sebastià, per Galícia, València, Alacant, Campello, Torreveja, Santander, Gijón, León. A Salamanca, el governador no volia donar-nos permís per a l'acte. ~~Vàrem~~ Vaig anar a Màlaga, Almeria, Algeciras -a Màlaga i a Alacant fèrem dos actes-, Càdiz, Santa Paola. A Madrid ens torpejaren l'acte els de la FAI. Vaig estar a Lleida, allí vaig trobar-me amb en Bonàs que, aleshores, estava en contra, Manresa, Sabadell. El setembre de 1932 acabava la campanya nacional. En tornar ~~se~~ ~~vaig~~ rebre una lletra d'en Sutxi, secretari de l'AIT que em requeria per a què organitzés un congrés internacional perquè fins aquell moment ningú no havia gosat de fer una cosa de tipus nacional com la que estàvem muntant. El problema radicava en què l'AIT no tenia res. En Sutxi em digué que em posés d'acord amb en Carbó, però jo vaig dir-li que en Carbó era contrari a les federacions nacionals d'indústria. En Carbó, efectivament, no va fer res i el Congrés no es feu. "

"Mentre, el juny de 1932 sortia el manifest dels trenta. Al Sindicat del Transport, on hi havia molt malestar contra la FAI, vàrem reunir-nos en una secretaria dels carreters dues vegades i allà vàrem acordar de fer el manifest. Crec que el va redactar en Pestana. El text que escribí el rectificarem molt i signàrem el segon text que en resultà. Els de la FAI reaccionaren molt indignadament. El manifest era un crit contra els atracs i els atemptats sense solta ni volta, contra el revolucionarisme diari. El manifest, per exemple,

Enlloc de fer la revolució amb majúscú-
les el que feien eren "algarades". El manifest provocà enre-
 nous. A Màlaga, per exemple, es produí un altercat per la qüestió
 del manifest i vaig haver de suspendre l'acte. Mentre era a fora,
 d'altra banda, l'Arin que era el president del Sindicat del Trans-
 port dimitia i nomenaven, en el seu lloc, en Martínez Sagundo. En
 Sagundo i la FAI es negaren a fer un acte per la federació del Trans-
 port i convocaren una reunió, a la qual vaig assistir, en la que
 ens feren càrrecs per la qüestió del manifest del Trenta. Allà dimi-
 teixo. Els de Càdiz protestaren i exigiren explicacions del que pas-
 sava. Es nomenà un altre secretari per al comitè de relacions. Però
 no feu res. Feren també una revisió de tots els rebuts signats per
 mi per si hi havia hagut un rebut d'impremta que hagués pagat el Ma-
 nifest dels trenta, però jo el manifest l'havia subvencionat amb
 una subscripció que havia obert al Mercat Central -unes tres centes
 pessetes-. Es produí l'escissió al si de la CNT. Nosaltres creàrem
 el Sindicat de la Indústria Pesquera, al carrer Portaferriassa, pre-
 nent totes les mesures per si els de la FAI volien venir a interrom-
 pre l'acte d'organització. Volíem que els acords del Congrés de Ma-
 drid es complissin, per això creàrem el sindicat de la pesca. No
 ens sentíem segurs en el del Transport. Quan vàrem constituir-lo,
 volíem pertànyer a la CNT, però els de la Federació Local ens varen
 recusar. Exigien que el sindicat ens acomiadés, cosa que implicava
 el pacte de la fam, car al Mercat, sense estar sindicat, no tenies
 treball. El Sindicat de la Indústria Pesquera fou reconegut pels
 patrons, i la secció portuària del Transport quedà anul·lada,
 de fet. El sindicat nostre restà al marge de la CNT. A la nota de
 Federació Local més amunt citada, l'assemblea va contestar que a
 nosaltres ens coneixien i no acceptaven la recusació del Comitè
 Local. Així vam quedar fins el 1936."

"Mentre, tornava a treballar d'eventual al "rotllo". Allà, hi havia sis o set de la FAI, un grupet. Vaig proposar
 mesures radicals contra l'obstrucció que feien: a partir de tal dia
 havien de tenir el nostre carnet sinó prendríem mesures. Quan arribà
 la nit indicada enviàrem un grup a treballar en el lloc d'aquells
 sis o set indicant als patrons que aquests no podien treballar
 perquè no tenien el carnet del Sindicat pesquer. I no pogueren tre-

ballar, igualment passà l'endemà i no pogueren treballar fins que varen treure's el carnet. En varen venir a trobar els de la FAI tot protestant. Jo vaig replicar-los: "què anàveu a fer amb nosaltres? però, nosaltres, a diferència vostra, no els neguem el carnet."

Camil Piñon desplegà una intensa activitat per aconseguir millores ~~laborals~~ laborals per als treballadors del Port. ^{Ja dins el Bieni Negre} Vaig proposar

que la gent havia de tenir un salari mínim a la setmana, almenys de 12 duros, el retir, i vuit dies de vacances -enlloc se'n feien-. Això ho pagaria ~~el~~ el sindicat, el qual ho treuria dels patrons. Els jubilats cobrarien un duro diari. El que faltés ho abonaria la Comissió de Previsió Social del Sindicat, diners que estaven al marge de l'organització sindical per a evitar que anessin a parar en bombes. Els patrons volien garanties. La discussió fou difícil i durà dos o tres mesos. ~~La cosa s'anava~~ La cosa s'anava allargant perquè els patrons em posaven com a excusa que un patró, Lluís Ramon, molt important, no estava al gremi amb ells i si no signava els faria estar en inferioritats de condicions. Vaig anar, a la vista d'això, a veure el secretari d'en Lluís Ramon per a què li fes passar un ultimàtum nostre. En Lluís Ramon era tacanyo. Vam tenir diverses reunions. A la tercera vàrem amenaçar-lo amb el sabotatge, una "línia nova". Cedi immediatament. Els patrons pagaven quotes: un ral per bulto o caixa, un tant per l'atur forçós i un altre per a la vellesa. Quan ho vàrem tenir tot muntat -jo feia de contador-, vàrem anar a la Generalitat; allí ens posaren trabes per a aprovar el reglament perquè el veien molt avançat; vaig contestar al que ens atenia, un tal Coloma que "amb el seu benèplàcit o sense" ho portaríem a terme, encara que estiguéssim fora de la llei."

Mentre, vingueren els fets del sis d'octubre de 1934. M'adreçaren una citació i varen aprovar-nos el reglament. Això caigué com una bomba perquè teníem més avantatge nosaltres que els del moll que seguien al Transport. Quan ja tot estava organitzat vaig ~~dimitir~~ dimitir perquè la cosa rutilava i ja tenia al cap una altra cosa...

Recordo que va cridar-me el germà de José López Castro i em digué:

"Me he fijado que usted ha organizado el turno de trabajo, lo organiza y después dimita. Organiza la cuestión del ~~retiro~~ retiro y las vacaciones y después dimita..." ~~Recordo~~

"Es que yo no soy imprescindible para que la máquina ande -vaig contestar-

"Y ahora qué prepara?"

"Pues... que deberíamos **mejorar** todas las condiciones...", vaig contestar-li. El cap sempre em barrinava."

"Estàvem, com he dit, dins l'ambient dels fets del sis d'octubre. Quan ~~xxxxxx~~ arribà el sis d'octubre nosaltres estiguérem al costat de la rebel·lió. En Vilanova i jo vàrem anar pels carrers armats. Vam veure com els dels espatets al c. Union llançaven les armes. Fou en aquests fets quan fou mort en Jaume Compte. Quan l'afar de la bomba de Garraf vaig trobar-me amb ell a la presó. En Compte em mereixia tota la simpatia. Els procediments anarquistes no els acceptava però quan hi havia la desesperació pel mig tampoc hi feia "remallos"."

"Aquest mateix any 1934 l'Àngel fundava el Partit Sindicalista. Es precipità i s'equivocà en fer un partit polític. El camí era un altre. Cal, certament, que el sindicat tingui la seva arma política. Però, han d'ésser els sindicats els qui han de protagonitzar l'acció sense que calgui un partit polític al costat. L'Esguerra, d'altra banda, tampoc era la nostra solució, ja que estava composta de milers de petits negociants que difícilment podien defensar els treballadors..."

"El 1934, segueix Piñón, es fa un Congrés de la Federació Nacional de la Indústria esquera a la qual assisteixo en representació de Barcelona. Allà vaig topar novament amb els grups de diversos sindicats de la pesca per la qüestió del manifest. Com que no pertanyíem a la CNT s'oposaven a la nostra presència. Hi haqué una certa tensió a causa d'això. De tornada, enllloc d'anar directament a Barcelona, vaig anar a València i vaig posar-me en contacte amb el Sindicat de la Indústria esquera d'allà. Fèrem gestions, juntement amb el secretari d'aquest darrer sindicat, per organitzar el sindicat de la indústria esquera a Benicarló, Benicollada i Vinaroz, dins de la regió valenciana. De ~~xxx~~ retorn cap a Barcelona encara férem gestions per veure com estava la situació a Sant Carles de la Ràpita."

Són aquests anys d'intensa activitat de ~~xxxxxx~~ Camil Piñón. El seu sindicalisme constructiu el portava, d'una banda, a enfrontar-se amb el radicalisme feista i, per l'altra, a lluitar activament per fer operant el sindicalisme, tant al ~~xxx~~ si del Mercat del Peix,

- En nom de qui em ~~parles~~ parles? li pregunto.
- En nombre de los compañeros, Garcia Oliver, etc.
- Tinguis en compte ~~-vaig dir-li-~~ que jo crec que mentre no es faci que el moviment anarquista ~~estigui~~ al costat i no a la direcció del moviment obrer i de masses...
- Esto ya lo hemos discutido entre nosotros y creemos que teneis la razón, que la "especifica" tiene que estar aparte.
- Si això és alguna cosa més que paraules, podrem fer obra positiva. Jo sabia que no ho complirien, n'estava convençut.
- ¿Vais al Congreso de Zaragoza? va preguntar-me.
- El sindicat sí, però no sé quins delegats.
- Entre nosotros podemos hablar claro. Uno de los que irá serás tu. Va ~~dixar~~ dir-me.
- Mira, nosotros ~~-vaig contestar-li,~~ todo lo decidimos en asamblea. No hacemos temas como hacen otros ~~-Les ternes consistia en la tàctica de la FAI de fer imposar acords a base de repartir estratègicament la seva gent: tres per aquí, tres per allà, etc.-.~~
- Pero tu eres el presidente...
- Aunque sea el presidente, vaig contestar-li, nosotros dependemos de las asambleas. Si la ~~asamblea~~ me nombra, iré, sino me quedaré en Barcelona y seguiré el Congreso a través de la prensa.
- yo espero que hagas lo posible para suavizar las cosas, porque tanto yo como los otros te apreciamos. "
- "El Sindicat de la Indústria Pesquera ens ~~momenà~~ a l'Arin, Miquel i a mí per assistir al Congrés de ~~Maragossa~~. Un cop arribats a ~~Maragossa~~, va venir en Garcia Oliver a saludar-nos a l'estació. Vam discutir: era un visionari. Tot ho veia de color de rosa. Em deia que ~~haviem~~ de crear alguna cosa que animés, que impulsés la gent."Els mahometans, em deia, ~~tenen Mahoma~~, nosaltres podríem adorar el sol..."
- A Saragossa, vaig trobar-me amb el company de Cádiz Manuel Carrero el qual va dir-me, en saludar-me: "Tengo una viva satisfacción en volverte a ver porque he recibido una carta del Sindicato del Transporte de Barcelona que me invita a celebrar una especie de reunión al margen del Congreso para resolver lo pendiente de la comisión de relaciones de la Federacion Nacional de Transportes". Volien ~~explicacions~~ perquè ~~van~~

plicacions de perquè ens havien desplaçat. Estava satisfet de veure'm -segui- perquè "cuando les dije que era necesaria tu presencia, no lo veían con buenos ojos. Si no estabas no haríamos la reunión, por nuestra parte."

"La impressió del Congrés de Saragossa fou pobra perquè això de somniar amb l'anarquisme lliberteri de la nit al matí... Al Congrés varen llimar-se totes les diferències i vam entrar dins de la CNT. Fôrem ja convidats no com a observadors, sinó de plé dret. El dictamen de la "Federiqueta", fou ridícol, pobre.

Acabat el Congrés, férem un congrés de la Federació Nacional d'Indústria Pesquera a Saragossa mateix. Vàrem ~~xxxxx~~ discutir la conveniència d'anar a donar vigor als sindicats de la Indústria Pesquera i ~~me~~ treure els ~~xxxxx~~ treballadors dels pòsits -Els pòsits era una organització que havien patrocinat els socialistes moderats. Els pòsits servien per als patrons per a treure alguna subvenció mitjançant el Ministeri del Treball-. Mentre, es feien treballs per a organitzar les altres federacions nacionals d'indústria. Es dividí Espanya en federacions diferents.

Arran de les discussions per trobar la forma d'aixecar els sindicats arreu de la península, especialment dels que pescaven a poca altura del mediterrà -després fôrem nosaltres els qui impulsàrem la pesca més endins-, m'encomanaren que es fes càrrec de la regional de Tramontana. Vaig posar-me a la feina tot seguit. Vaig haver d'organitzar, de moment, la pesca petita perquè la d'arrastre la tenien ben agafada els patrons. Vaig organitzar el sindicat de Roses -hi vaig fer dos viatges-. Vaig anar a d'altres llocs. Sortia el diumenge i a L'endemà tornava a Barcelona a treballar. Jo mai vaig viure de l'organització ni vaig ésser un buròcrata -adjectiu que havien posat els de la FAI als partidaris de les Federacions nacionals-. Els pòsits tenien arrel perquè estaven molt dominats pels patrons. Vaig recórrer Lloret, Palamós, Sant Feliu -aquí vaig aconseguir poca cosa-. La guerra que vaig fer jo ~~per~~ als pòsits fou de por... Abans de la guerra, prop ja del 18 de juliol, vaig anar a Eivissa, un port molt ric de pesca, a organitzar-los. A Eivissa, els convido al Congrés que s'havia de fer a Barcelona. Vaig tenir les hores contades per anar a Mallorca i a Barcelona perquè varen avisar-me de què el Transport marítim anava en aquells moments a la vaga...

dria perquè tenia en una gran consideració a la CNT. Ens vaig donar el permís, però amb la condició de que els camions no paressin en cap poble i no venguessin peix. En aquest viatge de tornada del País Basc, vaig portar 35 caixes de peix blancgratuites per als hospitals. Van sentar la base de que cada 10 caixes de peix blau, una havia d'ésser per al centre de recolliment i per als hospitals, la resta per a la venda. Aquesta mesura em costà alguns problemes perquè hi havia molts pescadors obstusos i individualistes i no els convenia que aquest peix ~~é~~ **gratuit** per a hospitals no es cotitzés. En canvi, els transportadors del peix **gratuit** no es beneficiaren ni d'un got de cafè amb llet. La ruta dels camions durà fins que fou ocupat Sant Sebastià.

Vaig seguir fent, després, l'organització dels diferents litorals que corresponien a la Federació de Tramontana i s'acordà d'anar a la col·lectivització de les embarcacions respectant els patrons que volguessin treballar en les mateixes condicions que els altres treballadors.

Vaig ésser requerit també pel "Marianet", secretari del comitè nacional de la CNT, perquè organitzés un Congrés de la Indústria Pesquera a nivell nacional, ja que l'anterior comitè resident a Vigo havia desaparegut; tot parlant-me en "Marianet" es dolia de que sempre anéssim amb un tren de retard respecte de la UGT, primer en ~~les~~ la qüestió de les federacions nacionals d'indústria i després ens havien pres la davantera els de la UGT en els centres administratius. Vaig contestar-li: "això és producte Marianet de no haver-se fet les coses quan s'havien acordat al Congrés del 31". M'ho va reconèixer. Molts no tenien previsió per a preveure moltes coses.

Va celebrar-se, efectivament, el congrés, a València, amb representació de quasi totes les localitats de la zona republicana i les que no, havien conferit representació als delegats que hi assistien. Al Congrés vaig ésser nomenat secretari general de la Federació Nacional de la Indústria Pesquera amb residència a Barcelona. Això fou a darreries de 1937 o començaments de 1938. Es prengué l'acord de d'organitzar un magatzem ~~assortit~~ **assortit** de tot el material per a totes aquelles organitzacions pesqueres que treballessin col·lectivament. Els sindicats acordaren de donar un vot de confiança al secretariat per a que **fixés** l'aportació que havia de fer cada

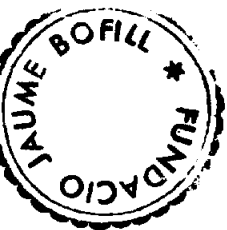
sindicat d'acord amb les seves possibilitats, a fi que el magatzem estigués completament proveït.

~~El~~ ~~comité~~ ~~nacional~~ ~~donava~~ ~~totes~~ ~~les~~ ~~facilitats~~ ~~al~~ ~~seu~~ ~~abast~~ ~~perquè~~ ~~els~~ ~~sindicats~~ ~~poguessin~~ ~~treballar~~ ~~quan~~ ~~els~~ ~~fal-~~
~~taven~~ ~~les~~ ~~primeres~~ ~~matèries~~ ~~per~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~feina~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~pesca~~. ~~En~~ ~~aquest~~
~~sentit~~, ~~recordo~~ ~~com~~ ~~vàrem~~ ~~aconseguir~~ ~~que~~ ~~els~~ ~~pescadors~~ ~~de~~ ~~Calabardi-~~
~~nas~~ ~~Águilas~~, ~~que~~ ~~vivien~~ ~~com~~ ~~els~~ ~~topos~~, ~~gràcies~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~col.lectivització~~ ~~i~~ ~~als~~ ~~mitjans~~ ~~que~~ ~~el~~
~~comité~~ ~~nacional~~ ~~els~~ ~~hi~~ ~~va~~ ~~proporcionar~~. ~~Calabardinas~~ ~~era~~ ~~una~~ ~~almadra-~~
~~ba~~ ~~per~~ ~~a~~ ~~la~~ ~~pesca~~ ~~de~~ ~~tonyina~~. ~~I~~ ~~vàrem~~ ~~actuar~~ ~~per~~ ~~saber~~ ~~que~~ ~~se'n~~ ~~ha-~~
~~via~~ ~~fet~~ ~~dels~~ ~~diners~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~tonyina~~ ~~lliurada~~ ~~en~~ ~~temps~~ ~~de~~
~~la~~ ~~Dictadura~~ ~~de~~ ~~Primo~~ ~~de~~ ~~Rivera~~ ~~als~~ ~~italians~~. ~~Aquests~~ ~~pescadors~~
~~pescaven~~ ~~la~~ ~~tonyina~~ ~~aquí~~ ~~i~~ ~~a~~ ~~l'illa~~ ~~de~~ ~~Santa~~ ~~Cristina~~ ~~i~~ ~~venien~~
~~a~~ ~~alta~~ ~~mar~~ ~~la~~ ~~tonyina~~ ~~als~~ ~~vaixells~~ ~~italians~~. ~~La~~ ~~venda~~ ~~es~~ ~~feia~~ ~~de~~ ~~vai-~~
~~xell~~ ~~a~~ ~~vaixell~~. ~~Quan~~ ~~es~~ ~~feia~~ ~~una~~ ~~operació~~ ~~així~~ ~~els~~ ~~vaixells~~ ~~no~~ ~~por-~~
~~taven~~ ~~els~~ ~~diners~~, ~~els~~ ~~remetien~~; ~~com~~ ~~que~~ ~~hi~~ ~~havia~~, ~~a~~ ~~més~~, ~~bona~~ ~~re-~~
~~lació~~ ~~entre~~ ~~Mussolini~~ ~~i~~ ~~Primo~~ ~~de~~ ~~Rivera~~... ~~Itàlia~~ ~~o~~ ~~no~~ ~~havia~~ ~~liqui-~~
~~dat~~ ~~o~~ ~~bé~~ ~~els~~ ~~interessats~~ ~~no~~ ~~cobraven~~. ~~Volíem~~ ~~saber~~ ~~que~~ ~~se'n~~ ~~havien~~
~~fet~~ ~~dels~~ ~~diners~~. ~~Hi~~ ~~havia~~ ~~entremig~~, ~~també~~, ~~la~~ ~~el~~ ~~trust~~ ~~del~~ ~~conde~~ ~~de~~
~~Barbate~~ ~~i~~ ~~d'altres~~. ~~Si~~ ~~no~~ ~~estaves~~ ~~al~~ ~~trust~~ ~~-el~~ ~~consorci-~~ ~~i~~ ~~tenies~~
~~una~~ ~~almadraba~~, ~~com~~ ~~que~~ ~~els~~ ~~feia~~ ~~nosa~~, ~~et~~ ~~forçaven~~ ~~o~~ ~~maldaven~~ ~~per-~~
~~què~~ ~~la~~ ~~retirassis~~. ~~Les~~ ~~operacions~~ ~~les~~ ~~controlava~~ ~~el~~ ~~consor-~~
~~ci~~ ~~que~~ ~~feia~~ ~~les~~ ~~vendes~~. ~~El~~ ~~Consorci~~ ~~arruinà~~ ~~molts~~, ~~car~~ ~~si~~ ~~no~~ ~~esta-~~
~~ves~~ ~~amb~~ ~~ell~~ ~~et~~ ~~forçava~~ ~~a~~ ~~canviar~~ ~~de~~ ~~lloc~~ ~~i~~ ~~quan~~ ~~erets~~ ~~allà~~, ~~un~~ ~~al-~~
~~tre~~ ~~cop~~ ~~et~~ ~~feia~~ ~~aixecar~~ ~~i~~ ~~canviar~~... ~~Volíem~~ ~~saber~~ ~~si~~ ~~el~~ ~~consorci~~
~~ho~~ ~~havia~~ ~~cobrat~~ ~~per~~ ~~a~~ ~~fer-nos-en~~ ~~càrrec~~ ~~nosaltres~~. ~~Si~~ ~~els~~ ~~diners~~
~~eren~~ ~~producte~~ ~~dels~~ ~~treballs~~ ~~dels~~ ~~pescadors~~ ~~que~~ ~~se'n~~ ~~fes~~ ~~càrrec~~
~~la~~ ~~col.lectivització~~. ~~El~~ ~~Congrés~~ ~~va~~ ~~acordar~~ ~~de~~ ~~nomenar~~ ~~una~~ ~~comissió~~
~~per~~ ~~aquè~~ ~~anés~~ ~~a~~ ~~veure~~ ~~el~~ ~~ministre~~ ~~d'Hisenda~~, ~~Negrín~~, ~~per~~ ~~parlar~~
~~d'aquest~~ ~~afer~~. ~~Vàrem~~ ~~anar~~ ~~a~~ ~~veure~~ ~~en~~ ~~Negrín~~ ~~i~~ ~~en~~ ~~fer-li~~ ~~aquesta~~
~~exposició~~ ~~va~~ ~~dir-me~~:

-usted no es pescador...

-Soy un trabajador del mercado central del pescado, de los que tra-
bajan en la sección de selección, vaig replicar-li.

A la vista dels arguments que li exposava sobre l'afer de les al-
madrabes, sorprés de la informació copiosa que exposàvem, lliurada

Però la lluita de Camil Piñon no s'acabava ara. Poc temps, com hem vist, restà a França. Novament passava a l'Estat Espanyol on prosseguiria la seva lluita. Les detencions i empresonaments continuarien. I avui als seus vuitanta i cinc anys segueix sentint la mateixa fe i coratge d'anarcosindicalista dins de la millor tradició cenetista dels Seguí, Quemades, Peiró, Viadiu, Piera, Clara, etc. Piñon segueix creient que els sindicats tenen un futur fonamental i que els idees d'una societat llibertària poden aconseguir-se a través del sindicalisme. Camil Piñon es un testimoni de fidelitat a tota prova al moviment obrer i alhora d'un sindicalisme revolucionari però realista, constructiu i democràtic i contrari a les manipulacions de fraccions ideològiques radicals o burocràcies de partit de caire totalitari. Camil Piñon, d'altra banda, manifesta avui un extraordinari interès per tot el que es produeix al voltant i pel procés polític. I, a aquest nivell, repeteix sempre que l'apoliticisme o l'acció directa simplista i rígida d'abans cal que sigui superada. Els sindicats han de tenir una funció política, segons Piñon. "El sindicalisme es basta a si mateix", afirmació anarcosindicalista per excel·lència i que tant enfrontà els sindicalistes com Piñon amb els anarquistes enragés i purs dels "grups" i de la FAI.